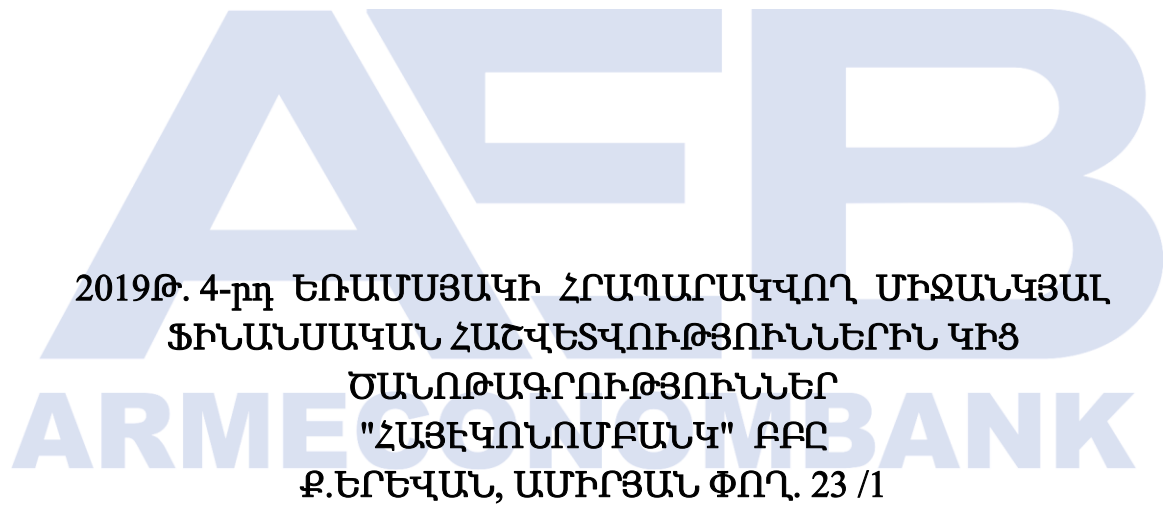

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5

Ծանոթագրություն 1. "Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում"

Իրավական դաշտ.

"ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. "Հայպետարկանկ" ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 29 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ "ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ իր հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ և հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Գորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Ռուբեն Հայրապետյան

Արամ Մելիքյան

Լուիզա Պետրոսյան

Պեր Ֆիշեր

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն Ա. Խաչատրյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բադալյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Օ. Զիչյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Առաքելյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Մանրիկյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Փիլոսյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Մ. Պողոսյան

Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Վ. Ջհանգիրյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 31.12.2019թ. դրությամբ կազմում է 25,635,343 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 10,400 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 424,600 արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Նշանակալից մասնակիցներ

Սուբիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	28.32%
Սուբիասյան Խաչատուր Ալբերտի	16.29%
Սուբիասյան Էդուարդ Ալբերտի	10.66%
Սուբիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	16.88%

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հաստուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. "Հաշվապահական քաղաքականությունը"

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի

պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես "տոկոսային եկամուտ" և "տոկոսային ծախս" օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեգրկված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեգրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև

փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված այլ համակարգերում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, անշարժ գույքի հարկի և փոխադրամիջոցների գույքահարկի, պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսգրքին համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

- ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.
- մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.
- հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական

արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկղային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է անուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտն ուժի մեջ է մտել 2018թ. հունվարի 1-ին և կիրառելի է այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Բանկը կիրառել է նոր ստանդարտը՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը հաշվետու տարվա սկզբի չբաշխված շահույթում և առանց համեմատական տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու: Ճանաչում.:

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

Դասակարգում և չափում.

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին համապատասխանող պարտքային ֆինանսական ակտիվների համար սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգումն որոշվում է բիզնես մոդելի հիման վրա, որի համաձայն այդ գործիքները կառավարվում են .

գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով,

գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու և վաճառքի նպատակով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով,

այլ նպատակով պահվող գործիքները, ներառյալ առևտրային ֆինանսական ակտիվները, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ֆինանսական ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որոշում է կայացվել, առանց հետագայում վերանայելու իրավունքի, դրանք դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներից ողջ իրացված և չիրացված շահույթն ու վնասը, բացառությամբ շահաբաժինների, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, առանց

շահույթում կամ վնասում հետագա վերադասակարգման:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են, որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող դասակարգված ֆինանսական պարտավորությունների:

Այն ակտիվները, որոնք մինչև ստանդարտի ընդունվելը չափվել են իրական արժեքով, ստանդարտի կիրառումից հետո շարունակվել են չափվել իրական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք 31.12.2017թ. դրությամբ դասակարգված են եղել որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կդասակարգվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, քանի որ Բանկը ակնկալում է ոչ միայն այդ ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու համար, այլ նաև համեմատաբար հաճախակիորեն իրականացնել էական գումարով վաճառքներ:

01.01.2020թ-ից հետո Բանկի կողմից ձեռք բերվող արժեթղթերը կամ դրանց մի մասը Բանկի Վարչության որոշման հիման վրա կարող են դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Քանի որ վարկերը բավարարել են բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, դրանք նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս.

Ֆինանսական ակտիվներից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, դրանց տոկոսագումարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,

իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Աժանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, օպցիոնները: Աժանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է աժանցյալ

պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում, և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետգնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հողվածներում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Վարձակալության պայմանագրով որոշակի փոխհատուցման դիմաց վարձակալին է փոխանցվում ակտիվի օգտագործման իրավունքը համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում:

Բանկի կողմից հաշվառումն իրականացվում է համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի:

Բանկը վարձակալության ժամկետի սկզբում ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվը և ապագա վարձավճարների գծով համապատասխան պարտավորությունը հաշվեկշռում (բացառություն են կազմում կարճաժամկետ վարձակալությունը և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունը):

Օգտագործման իրավունքով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որն իր մեջ ներառում է՝

- վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական արժեքը,
- արդեն կատարված վճարումները՝ նվազեցնելով ստացված զեղչերը,
- վարձակալի կողմից իրականացված գործարքի գծով սկզբնական ուղղակի ծախսումները,

ակտիվի ապատեղակայման, տեղափոխման, վերականգնման աշխատանքների հետ կապված ծախսումները:

Օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվի սկզբնական արժեքի մեջ չեն ներառվում վարձակալված ակտիվի բարելավման գծով ծախսումները:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այդ ամսաթվի դրությամբ չվճարված ապագա վարձակալական վճարների ներկա արժեքով՝ կիրառելով վարձակալի կողմից լրացուցիչ փոխառու միջոցներ ներգրավելու միջին տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը հավասար է հետևյալ բաղադրիչների հանրագումարի ներկա արժեքին՝

ֆիքսված վճարումներ վարձակալության ժամկետում,

ինդեքսից կամ գործակցից կախված փոփոխական վճարումներ վարձակալության ժամկետում,

երաշխավորված մնացորդային արժեք կամ ձեռքբերման սպասվող գին, եթե կա նման օպցիա և դրա իրագործումը գրեթե հաստատ է,

վաղաժամկետ դադարեցման տույժ, եթե դա հաշվի է առնվել վարձակալության ժամկետը որոշելիս:

Սկզբնական ճանաչումից հետո օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվը պետք է չափվի սկզբնական արժեքով՝

նվազեցնելով կուտակված մաշվածությունը, որը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի վարձակալության ժամկետի ընթացքում,

ճշգրտելով պայմանագրային պարտավորությունների վերանայումից առաջացած տարբերությունների չափով:

Վարձակալության մեկնարկից հետո վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է՝

ավելացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսի արտացոլման համար,

նվազեցնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ վճարված վարձակալական վճարների արտացոլման համար,

վերագնահատելով հաշվեկշռային արժեքը՝ պայմանագրային պայմանների փոփոխության արտացոլման համար:

Ստանդարտի ընդունումը հանգեցրել է Բանկի կողմից նախկին բոլոր գործառնական վարձակալությունների հետ կապված (բացառությամբ որպես ցածրարժեք դասակարգված կամ 12 ամսից պակաս մնացորդային վարձակալության ժամկետ ունեցող) օգտագործման իրավունքով ակտիվների և դրա հետ կապված վարձակալության գծով պարտավորությունների ճանաչմանը:

Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով առաջընթաց մոտեցումը: Բանկը որոշել է օգտագործման իրավունքով ակտիվի արժեքի մեջ չներառել նախնական ուղղակի ծախսումները այն գործառնական վարձակալության պայմանագրերի համար, որոնք գործել են ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվին (2019 թվականի հունվարի 1-ին): Այս ամսաթվի դրությամբ օգտագործման իրավունքով ակտիվները Բանկը չափում է մնացորդային վարձակալական վճարների ներկա արժեքով, որը զեղչված է՝ օգտագործելով սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ լրացուցիչ փոխառու միջոցների ներգրավման տոկոսադրույքը՝ բացառելով ցանկացած կանխավճարային կամ հաշվեգրված վարձակալության վճարները, որոնք գոյություն ունեն անցման ամսաթվին:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն և Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման" կանոնակարգով:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՄ-ների:

ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն՝

Վարկային պորտֆելի պահուստի ձևավորումը ենթադրում է վարկային ռիսկի գնահատում՝ վարկային պորտֆելի ենթապորտֆելների ժամանակային շարքերի վարքագծի և դրանց վրա ազդող մակրոտնտեսական գործոնների հիման վրա: Գնահատականների տրման համար կիրառվում է "staging" (վարկերի դասակարգումը ըստ ժամկետանց օրերի):

Յուրաքանչյուր ենթապորտֆելի պահուստի չափը որոշվում է հետևյալ բանաձևի միջոցով՝

$$\text{ՊԱՀՈՒՍ} = \text{ՄՆԱՅՈՐԴ} * \text{EAD} * \text{PD} * \text{LGD}$$

որտեղ՝

ՄՆԱՅՈՐԴ - տվյալ վարկային ենթապորտֆելի մնացորդային գումարը,

EAD – (exposure-at-default) գործակից, որի միջոցով ճշգրտվում է ենթապորտֆելի մնացորդային արժեքը,

PD – (probability of default) հավանականություն, թե տվյալ ենթապորտֆելի որ մասն է հակված դեֆոլտի, որտեղ դեֆոլտը համարժեք է 90+ օր ժամկետանց օրերին,

LGD – (loss-given-default) վնասի բերված արժեք՝ ըստ էֆֆեկտիվ սոկոսադրույքի, երբ վարկը դառնում է դեֆոլտ:

Հաշվարկվում են EAD30 և EAD90 գործակիցներ համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար՝ ըստ առանձնացված ենթապորտֆելների:

Վարկերի պահուստի գնահատականի հաշվարկման համար առանձնացվում են PD12Month և PDLifetime համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար:

Պետական պարտատոմսերի պորտֆելի պահուստի ձևավորումը կատարվում է հաշվի առնելով Moody's վարկանշային գործակալության կողմից Հայաստանին տրված PD և LGD գործակիցները:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն ՖՀՄՍ 38-ի "Ոչ նյութական ակտիվ" ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ՖՀՄՍ-ով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ՖՀՄՍ-ով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն ՖՀՄՍ-ի պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի մաշվածության ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով ՖՀՄՍ-ով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի մաշվածության ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ՖՀՄՍ-ով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության ժամանակաշրջանը և մաշվածության հաշվարկման մեթոդը սահմանվում է ՖՀՄՍ-ի համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Մաշվածության հաշվարկման մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ ՖՀՄՍ-ով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի և ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: 2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը սահմանում է հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետները՝

Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տարեկան տոկոսադրույթ ը (%)
--	-------------------------------------

Շենքեր, շինություններ	50	2
Համակարգիչներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բանկոմատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8	12.5
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր), POS տերմինալներ, մոդեմներ	3	33.3
Ցանցային սարքեր	5	20
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	մինչև տվյալ տարվա ավարտը	

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով :

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են ՖՀՄՄ-ով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: Վարձակալված շենքերի վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով 20 տարվա ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝

- արագամաշ առարկաները,

- ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ապրանքները,
- նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքի որոշման ժամանակ Բանկը ընդունում և կիրառում է "Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք" ԱՄԱԵ (ՖԻՏՈ) բանաձևը: ԱՄԱԵ (ՖԻՏՈ) բանաձևը ենթադրում է, որ պաշարների միավորները, որոնք գնվել են առաջինը, ելքագրվում են առաջինը և, հետևաբար միավորները, որոնք մնում են պաշարներում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, վերջին գնվածներն են: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաձյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաձյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաձյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր զրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաձյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում

վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պայմանագրեր, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՄ-ի և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ"-ի համաձայն:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզմենտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզմենտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հոդվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխություններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անիրագործելի է:

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական վիճակի մասին
31 Դեկտեմբեր 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ. դրամ

	Անվանում	Ման-թագրու-թյուններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	43,881,300	38,158,045
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ		51,728	116,058
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	13,952,543	13,175,950
1.4	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	14.1	6,222,111	3,882,703
1.5	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	4,416	17,468
1.5.1	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		480,260	
1.6	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	176,192,585	133,629,775
1.7	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	4,846,699	2,298,018
1.7.1	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1	20,180,825	17,454,208
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		590,116	802,163
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	10,902,317	10,330,854
1.10.1	Ոչ նրութական ակտիվներ	20	525,828	506,593
1.10.1	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	20.1	1,370,872	
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1,276,963	1,325,562
	Ընդամենը ակտիվներ		280,478,563	221,697,397
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություն բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	45,859,670	34,085,791
2.2	Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	22.1	36,707,938	24,059,690
2.3	ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	22.2	9,306,047	6,055,317
2.4	Հետգնման պայմանագրեր	22.3	25,623,028	20,519,048
2.5	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	113,474,487	95,828,768
2.6	Ստորադաս փոխառություն	23.1	719,787	3,382,149
2.7	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		325,303	273,836
2.8	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	4,452,356	2,060,960
2.9	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	25	6,207	
2.10	Վճարվելիք գումարներ	26	433,668	280,380
2.11	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	1,027,172	849,982
2.12	Պահուստներ	30	100,560	61,891
2.13	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40	1,434,222	
2.14	Այլ պարտավորություններ	27	1,826,204	1,226,268
	Ընդամենը պարտավորություններ		241,296,649	188,684,080
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	25,635,343	22,266,343
3.2	Էմիսիոն եկամուտ			
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		3,105,000	3,000,000
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		5,113,608	4,556,554
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)		5,327,963	3,190,420
	Ընդամենը կապիտալ		39,181,914	33,013,317
	Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		280,478,563	221,697,397

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական արդյունքների մասին
"31" Դեկտեմբեր 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Բ.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	6,035,137	21,254,934	4,728,556	17,664,310
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(2,970,641)	(10,941,935)	(2,339,765)	(8,922,279)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		3,064,496	10,313,000	2,388,791	8,742,031
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	700,937	2,486,894	606,317	2,125,762
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(190,684)	(627,211)	(133,007)	(489,913)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		510,253	1,859,683	473,310	1,635,849
Եկամուտ շահաբաժիններից		-	1,462		1,329
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	617,680	2,223,387	355,724	1,781,172
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	101,176	273,687	76,159	266,673
Գործառնական եկամուտներ		4,293,605	14,671,219	3,293,984	12,427,054
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	171,472	(594,459)	(169,931)	(435,226)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,779,219)	(6,727,350)	(1,948,781)	(6,961,748)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(799,609)	(3,086,429)	(603,479)	(2,377,364)
Գործառնական շահույթ		1,886,249	4,262,980	571,793	2,652,716
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		1,886,249	4,262,980	571,793	2,652,716
Շահութահարկի գծով ծախս (վոխհատուցում)	11	(432,073)	(1,084,637)	(111,486)	(574,690)
Ժամանակաշրջանի շահույթ		1,454,176	3,178,343	460,307	2,078,026

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Միջանկյալ հաշվետվություն
 Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
 "31" Դեկտեմբեր 2019թ.
 "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Ք.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		746,681	533,006	(19,741)	(265,056)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում հարկումից հետո		(184,552)	(139,920)	46,433	18,811
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով օգուտներ հարկումից հետո		77	394,468	19,455	4,306
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումների գծով շահութահարկ		(149,336)	(106,601)	186	49,249
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		412,871	680,954	46,333	(192,690)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,867,046	3,859,297	506,640	1,885,335

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2020 թ. հունվար 14

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ		Ընթացիկ էկվիվալենտ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերազնահա տումներից օգուտներ	Չբաշխված շահույթ/վնաս	Ընդամենը	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Ձուտ գումարը							
Հոդվածներ	1	3	4	5	7	9	10	12	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված)	13,708,745	13,708,745	33,438	6,000,000	1,531,277	3,157,777	4,597,371	29,028,608	29,028,608
ՖՀՄՄ-ի փոփոխության արդյունքում առաջացած պահուստների գումար					166,940		(557,248)	(390,308)	(390,308)
Վերահաշվարկված մնացորդը	13,708,745	13,708,745	33,438	6,000,000	1,698,217	3,157,777	4,040,123	28,638,300	28,638,300
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,000,000	3,000,000						3,000,000	3,000,000
Համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(196,997)	4,306	2,078,026	1,885,335	1,885,335
Շահութաբաժիններ		-	-	-			(510,318)	(510,318)	(510,318)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	5,557,598	5,557,598	(33,438)	(3,000,000)	-	(106,749)	(2,417,411)	-	-
Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	5,557,598	5,557,598	(33,438)	(3,000,000)			(2,524,160)		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում						(106,749)	106,749	-	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2018 (ստուգված)	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317

Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված)	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	30,013,317	30,013,317
Վերահաշվարկված մնացորդը	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	3,369,000	3,369,000	-	-	-	-	-	3,369,000	3,369,000
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,369,000	3,369,000						3,369,000	3,369,000
Համապարփակ եկամուտ		-	-	-	286,485	394,469	3,178,343	3,859,297	3,859,297
Շահութաբաժիններ		-	-	-	-	-	(1,059,700)	(1,059,700)	(1,059,700)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	105,000	-	(123,900)	18,900	-	-
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին		-	-	105,000			(105,000)	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում		-				(123,900)	123,900	-	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2019թ. (չստուգված)	25,635,343	25,635,343	-	3,105,000	1,787,705	3,325,903	5,327,963	39,181,914	39,181,914

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2020 թ. հունվար 14

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
"31" Դեկտեմբեր 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ.դրամ

Անվանում	Մանրագրություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		3,178,343	2,078,026
<i>Ճշգրտումներ</i>			
Շահութահարկի գծով ծախս		1,084,637	574,690
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից վնաս		594,459	416,257
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		1,431,655	716,146
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ/(վնաս)		(5,057)	19,421
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ		347,492	38,625
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		(772,630)	(741,354)
Այլ եկամուտ		(315,483)	(8,536)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական ներհոսք՝ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		5,543,416	3,093,275
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպություններից		(549,370)	(341,402)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		(2,335,685)	414,196
Հաճախորդներին արված վարկեր		(41,409,868)	(30,617,959)
Այլ ակտիվներ		114,750	(141,364)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		11,778,507	19,088,374
Հետգնման պայմանագրեր		5,101,278	7,324
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		17,155,035	4,683,868
Այլ պարտավորություններ		677,602	324,151
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ՝ նախքան հարկումը		(3,924,334.59)	(3,489,537)
Վճարված շահութահարկ		(1,020,133)	(768,985)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(4,944,468)	(4,258,522)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր նվազում (ավելացում)		(5,070,299)	2,430,234
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)		(481,438)	
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(1,206,807)	(2,091,328)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		170,295	379,887
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(92,969)	(235,758)
Ներդրումային գործունեությունում (օգտագործված) / (գործունեությունից ստացված) զուտ դրամական միջոցներ		(6,681,218)	483,035
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից վարկերի ստացում		3,250,730	1,618,376
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից մուտքեր/մարում		12,475,703	4,147,417
Ստորադաս փոխառությունից (մարումներ)/ մուտքեր		(2,648,117)	(3,026,027)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		2,364,251	991,753
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճար		500,500	
Պարտավորություններ վարձակալության գծով		(687,091)	
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում		3,369,000	3,000,000
Վճարված շահաբաժիններ		(917,504)	(379,731)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		17,707,472	6,351,788
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(247,782)	(206,725)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		5,834,004	2,369,576
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեսկզբի դրությամբ	13_2	38,194,407	35,824,831
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեվերջի դրությամբ	13_2	44,028,411	38,194,407

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Ծանոթագրություն 3. "Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ"

	Հազ. դրամ			
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդույթներից և վաճառքներից	185,397	649,259	102,766	428,121
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վաճառքներից և փոխառություններից	5,170,919	18,012,099	4,063,339	14,750,831
Տոկոսային եկամուտ պարտքային ամբողջություններից	561,602	2,170,925	481,428	2,149,337
Տոկոսային եկամուտ "Ռեպո" պամանագրերից	106,585	385,058	75,224	311,902
Այլ տոկոսային եկամուտ	10,634	37,593	5,799	24,119
Ընդամենը	6,035,137	21,254,934	4,728,556	17,664,310
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	1,462,774	4,936,979	1,017,861	3,417,640
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,126,205	4,426,768	939,310	3,859,254
Տոկոսային ծախսեր "Ռեպո" պամանագրերի դիմաց	203,876	1,066,404	261,073	982,989
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների դիմաց	236	84,794	91,024	547,408
Տոկոսային ծախսեր կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի դիմաց	87,022	259,020	28,819	92,503
Տոկոսային ծախսեր վարձակալական պամանագրերի գծով	88,093	161,425		
Այլ տոկոսային ծախսեր	2,436	6,545	1,679	22,485
Ընդամենը	2,970,642	10,941,935	2,339,766	8,922,279
Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	3,064,496	10,313,000	2,388,790	8,742,031

Ծանոթագրություն 4. "Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր"

	Հազ. դրամ			
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Ղապարկային գործառնություններից	65,625	234,250	137,716	211,368
Հաշվարկային ծառայություններից	498,306	1,783,444	412,348	1,424,817
Երաշխիքներից, հոմարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, համատարմագրային կառավարման գործառնություններից	29,632	102,909	15,319	109,869
Արտառժութով և արժեթղթերով գործառնություններից	688	3,166	124	888
Վճարային օպտեղի սպասարկումից	41,156	139,772	40,810	124,741
Այլ կոմիսիոն վճարներ	65,530	223,353	-	254,079
Ընդամենը	700,937	2,486,894	606,317	2,125,762
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թրջակազանի և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	1,866	6,420	954	4,076
Վճարային օպտեղիով գործառնությունների գծով վճարներ	115,404	323,977	56,947	190,098
Երաշխիքների, հոմարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	10,636	37,539	4,322	65,009
Արտառժութով և արժեթղթերով գործառնություններից	11,123	42,278	19,081	49,874
Այլ կոմիսիոն վճարներ	51,635	216,997	51,703	180,856
Ընդամենը	190,684	627,211	133,007	489,913
Մտացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	510,253	1,859,683	473,310	1,635,849

Ծանոթագրություն 5. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

	Հազ. դրամ			
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	67,723	376,836	49,571	153,965
բանկետումներից	-			
պարտքային արժեթղթերից	-			
- անանցյալներից	67,723	376,836	49,571	153,965
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(235,537)	299,549	64,203	28,505
Ընդամենը	(167,814)	676,385	113,774	182,470
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	234,690	854,208	32,659	822,562
պարտքային արժեթղթերից	234,690	854,208	32,659	822,562
անանցյալներից				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից	(18,696)	(88,961)	(3,284)	(81,208)
Ընդամենը	215,994	765,247	29,375	741,354

Առաստժույթային գործառնություններ				
Առաստժույթի արք ու վաճառքից ստացված գուտ էկամուտ	318,401	1,105,502	267,422	889,683
Առաստժույթի վերագնահատումից ստացված գուտ էկամուտ	246,165	(347,493)	(64,802)	(38,616)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշարքամների արք ու վաճառքից ստացված գուտ էկամուտ	4,004	7,812	1,342	13,570
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշարքամների վերագնահատումից ստացված գուտ էկամուտ	930	15,934	8,613	(7,289)
Ընդամենը	569,500	781,755	212,575	857,348
Զուտ էկամուտ առևտրային գործառնություններից	617,680	2,223,387	355,724	1,781,172

Օճանթագրություն 6. "Այլ գործառնական էկամուտ"

Հազ. դրամ				
Այլ գործառնական էկամուտ	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Էկամուտներ ստացված տուժերից և տուգանքներից	61,905	187,479	47,784	193,009
Հիմնական միջոցների և ոչ կուրթական ակտիվների օտարումից ստացված գուտ էկամուտներ	(2,705)	5,056	(19,519)	(19,421)
Այլ էկամուտներ*	41,976	81,152	47,894	93,085
Ընդամենը	101,176	273,687	76,159	266,673

Այլ էկամուտներ* տողում արտացոլված են բաղվածքների, չեկային և ավանդային գրքայինների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարաբնույթ ծառայություններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ էկամուտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Օճանթագրություն 7. "Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ"

Հազ. դրամ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ(Օճանթագրություն 13)	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Ավերական մնացորդ	7,897	36,362	3,751	-
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				7,479
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	139,215	110,750	32,611	28,883
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				-
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	147,112	147,112	36,362	36,362
Բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների էկամուտային պահանջների գծով (Օճանթագրություն 14)	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Ավերական մնացորդ	150,480	157,780	149,317	5,758
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				148,819
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	13,782	6,482	8,463	3,203
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	164,262	164,262	157,780	157,780
Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառությունների գծով (Օճանթագրություն 16)	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Ավերական մնացորդ	2,244,301	1,508,428	1,656,648	1,605,120
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				228,176
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(186,805)	542,600	51,216	413,212
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	(12,404)	209,802	88,229	260,338
Պահուստի օգտագործում	(44,138)	(259,876)	(287,665)	(998,418)
Վերջնական մնացորդ	2,000,954	2,000,954	1,508,428	1,508,428
Բրանկային արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ(Օճանթագրություն 17)	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Ավերական մնացորդ	283,276	227,486	181,053	
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				189,021
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(230,690)	(174,900)	46,433	38,465
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	52,586	52,586	227,486	227,486
Այլ ակտիվների գծով (Օճանթագրություն 21)	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Ավերական մնացորդ	16,195	9,468	11,762	15,800
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	64,148	69,526	(2,294)	(7,017)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	241	1,668	-	881
Պահուստի օգտագործում	(67,726)	(67,804)	-	(196)
Վերջնական մնացորդ	12,858	12,858	9,468	9,468
Ամբողջացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Ավերական մնացորդ	6,982	-		
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(5,650)	1,332		

Նախկինում հետհաշվենշեռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	1,332	1,332	-	-
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվենշության հոդվածների գծով (Օտնոթագրություն 30)	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Սկզբնական մնացորդ	66,032	61,891	28,389	
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				103,411
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	34,528	38,669	33,502	(41,520)
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	100,560	100,560	61,891	61,891
Շեղումներ գուտ մասհանումներ պահուստներին	(171,472)	594,459	169,931	435,226

Օտնոթագրություն 8. "Հնդհանուր վարչական ծախսեր"

Հազ. դրամ

Հնդհանուր վարչական ծախսեր	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Օախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	1,261,146	4,650,053	1,144,143	4,085,299
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	723	1,416	37,227	41,586
Գործունեության ծախսեր	4,119	59,150	15,096	69,146
Վարձակալության գծով ծախսեր	2,980	13,172	164,552	638,391
Ապահովագրության ծախսեր	33,920	137,065	34,385	132,896
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	61,571	276,123	142,531	529,751
Բանկի շեքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	170,565	681,966	170,348	682,189
Առդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	38,500	64,617	15,338	45,714
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	26,949	106,246	24,007	98,112
Տրանսպորտային ծախսեր	42,000	150,201	38,627	153,881
Օախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	80,938	369,615	91,560	283,249
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	33,469	127,855	32,897	122,918
Այլ վարչական ծախսեր	22,339	89,871	38,070	78,616
Շեղումներ	1,779,219	6,727,350	1,948,781	6,961,748

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	838	825	808	795
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ. դրամ)	550	452	510	414

Օտնոթագրություն 9. "Այլ գործառնական ծախսեր"

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր	01/10/2019-31/12/2019	01/01/2019-31/12/2019	01/10/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Վճարված տուգանքներ և տուժեր	-	75,574	1,230	1,371
Բնկապահային համար կատարված վճարումներ	86,250	333,884	86,250	345,000
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	143,628	538,990	169,966	717,554
Հիմնական միջոցների և ոչ նուրբական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	373,004	1,431,656	183,517	716,146
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	47,974	207,174	44,882	203,872
Այլ ծախսեր	148,753	499,151	117,634	393,421
Շեղումներ	799,609	3,086,429	603,479	2,377,364

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում արտացոլված են VISA վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև վճարային պլաստիկ քարտերի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը:

Օտնոթագրություն 10. "Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից գուտ շահույթ/վնաս"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 11. "Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)"

Ծանոթահարկի գծով ծախս	Հազ. դրամ			
	01.10.2019 31.12.2019	01.01.2019 31.12.2019	01.10.2018 31.12.2018	01.01.2018 31.12.2018
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	236,780	963,661	104,992	689,992
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների բնթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	106,955	-	(20,410)
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	195,293	14,021	6,494	(94,892)
Ընդամենը	432,073	1,084,637	111,486	574,690

	01.10.2019 31.12.2019	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.01.2019 31.12.2019	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.10.2018 31.12.2018	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.01.2018 31.12.2018	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինև հաղում	1,886,249		4,262,980		571,793		2,652,716	
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով	377,249.80	20.00	852,596.00	20.00	114,359	20.00	530,543	20.00
Չհարկվող եկամուտներ		-	(292)	(0.01)	(266)	(0.05)	(3,002)	(0.11)
Չհարկվող եկամուտ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից			(44,632)	(1.05)				
Չվազեցվող ծախսեր	106,847	5.66	109,458	2.57	(8,725)	(1.53)	72,368	2.73
Բացասական(դրական) փոխարժեքային տարբերություն	(49,233)	(2.61)	69,498	1.63	9,782	1.71	7,725	0.29
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում		-	106,955	2.51	-	-	(20,410)	(0.77)
Այլ արտոնություններ	(2,791)	(0.15)	(8,946)	(0.21)	(3,664)	(0.64)	(12,534)	(0.47)
Շահութահարկի գծով ծախս	432,073	22.91	1,084,637	25.44	111,486	19.50	574,690	21.66

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	Հազ. դրամ			
	Մնացորդը նախորդ ժամանակա- շրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ձևաչափով	Մեխանիզմով կապիտալով ձևաչափով	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, առ թվում՝	285,256	(23,345)	-	261,911
Հաշվեզրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	146,060	40,667		186,727
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով	131,906	(86,097)		45,809
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,290	22,085		29,375
Հետաձգված հարկային արտոնություններ, առ թվում՝	(1,135,238)	43,979	(197,823)	(1,289,082)
Ներդրումային արժեթղթեր	(329,809)	(1,652)	(106,601)	(438,062)
Հիմնական միջոցներ	(757,410)	25,750	(91,222)	(822,882)
Պատմական արտոնություններ	(30,621)	26,589		(4,032)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(17,398)	(6,708)		(24,106)
Ցուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(849,982)	20,634	(197,823)	(1,027,171)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեքկրկնական առևտրի գծով հետաձգված հարկ		(34,654)		
Ընդամենը հետաձգված հարկի գծով ծախս		(14,020)		

Ծանոթագրություն 12. "Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ"

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	Հազ. դրամ			
	01/10/2019- 31/12/2019	01/01/2019- 31/12/2019	01/10/2018- 31/12/2018	01/01/2018- 31/12/2018
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո	1,454,176	3,178,343	460,307	2,078,026
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	224,747	781,821	105,863	232,438
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)	1,229,429	2,396,522	354,444	1,845,588
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,852,533	1,852,533	1,852,533	1,852,533
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.66	1.29	0.19	1.00

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի և այլ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի հարաբերությունն է:

Ծանոթագրություն 13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազ. դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31/12/2019	31/12/2018
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	11,919,061	9,304,956
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,359,028	24,178,654
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,999,999	2,000,000
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	308,197	35,701
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	4,439,926	2,674,110
Հաշվեգրված տոկոսներ	2,201	986
Պահուստներ/IFRS/	(147,112)	(36,362)
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	43,881,300	38,158,045

* Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցները:

Ծանոթագրություն 14. "Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31/12/2019	31/12/2018
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	1,289,500	1,786,500
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	1,289,500	1,786,500
ՀՀ բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ	1,007,370	3,434,625
Այլ	152,380	303,698
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Այլ		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		1,935,000
Այլ	108,951	92,870
Հաշվեգրված տոկոսներ	435	2,185
Ընդամենը	1,269,136	5,768,378
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(16,033)	(336)
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	2,542,603	7,554,542

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	31/12/2019	31/12/2018
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում		
Վարկեր և ավանդներ	10,233,168	4,663,677
Այլ	882,716	
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ	424,138	1,098,516
Հաշվեգրված տոկոսներ	31,103	16,660
Ընդամենը	11,571,125	5,778,853
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(161,185)	(157,445)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	11,409,940	5,621,408
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,952,543	13,175,950

**31.12.2019թ. և 31.12.2018թ. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են "Visa international" կազմակերպությունում ներդրված 115.221 ԱՄՆ դոլար (31.12.2019թ.-ին 55272 հազ.ՀՀ դրամ, 31.12.2018թ-ին 54.522 հազ.դրամ), "Արմենիան Քարդ" ՓԲԸ-ում ներդրված 165.023 ԱՄՆ դոլար (31.12.2019թ.-ին 79.161 հազ. ՀՀ դրամ, 31.12.2018թ-ին 77.948 հազ.դրամ) գումարներով ապահովագրական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարները::

** Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված միջոցները:

Ծանոթագրություն 14.1 Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	31/12/2019	31/12/2018
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	6,222,111	3,882,703
Ընդամենը	6,222,111	3,882,703

Ծանոթագրություն 15. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	31/12/2019	31/12/2018
Ածանցյալ գործիքներ		
Ֆորվարդ		
Սվոպ	4,416	17,468
Ընդամենը	4,416	17,468

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)

Ծանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

Հազ. դրամ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	31/12/2019	31/12/2018
Վարկեր, այդ թվում՝	155,486,944	119,733,361
Հիփոթեքային	14,458,958	9,135,362
Վարկային քառտեղ	21,691,581	14,809,006
Ֆանտորիեզ		
Հետ գնման պարմանագրերով		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեզրված տոկոսներ	1,015,014	595,556
Ընդամենը վարկեր	178,193,539	135,138,203
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(2,000,954)	(1,508,428)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	176,192,585	133,629,775

Հազ. դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	31/12/2019	31/12/2018
Պեսակային ձեռնարկություններ	43,881	121,744
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	71,464,290	58,533,589
կորպորատիվ ձեռնարկություններ	36,291,354	24,995,713
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	34,967,381	33,537,876
այդ թվում բիզնես քառտեղ	98,616	89,972
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	91,981,577	66,898,016
սպառողական վարկեր	51,866,540	40,191,917
հիփոթեքային վարկեր	14,458,958	9,135,362
վարկային քառտեղ	21,576,916	14,689,881
Անհատ ձեռնարկատերեր	13,688,777	8,983,316
Հաշվեզրված տոկոսներ	1,015,014	601,538
Ընդամենը վարկեր	178,193,539	135,138,203
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(2,000,954)	(1,508,428)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	176,192,585	133,629,775

Հազ. դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 կառուցված վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով /առանց հաշվի առնելու պահուստը/	31/12/2019	31/12/2018
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	42,123,407	41,196,154
Հետհաշվեկշռային պարմանական պարտավորություններ	5,444,472	17,023,207
Ընդամենը	47,567,879	58,219,361
Վարկային մեղրումներ	178,193,539	135,138,203
Տեսակատար կշիռ մարկային պորտֆելում	26.69%	43.08%
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	36,908,668	32,270,581
Տոկոսային հարաբերակցություն կապիտալի նկատմամբ	128.88%	180.41%
Ընդամենը	47,567,879	58,219,361

		31/12/2019
Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ADB/TFP/IBA/Ասիական Չարգագման Բանկ	876,952	15
ADB/TFP/RCA/Ասիական Չարգագման Բանկ		
ADB/WESSD/Ասիական Չարգագման Բանկ	2,230,281	122
BlueOrchard/MSE/Բյու Օռչարդ	4,368	1
DEG/SME/Դեզ	3,373,968	127
EBRD/WIB/Վերակառուցման և Չարգագման ԵվրոպականԲանկRCA	622,874	1
EBRD/WIB/Վերակառուցման և Չարգագման ԵվրոպականԲանկ	3,088,936	224
FINSCA/MSE/Ֆինետիկ էս Սի էլ	124,181	10
GAF/ KfW /ENERGY	145,265	142
FMO/MSME/Retail/	2,720,392	54
GAF/KfW/SME	6,135,499	814
GAF/KfW/SME/ENERGY	239,145	29
GLS AI MFF/ME/ՁԻԷԼԵՍ ՕԼԹԸՐՆԸԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՆԵՐ -	140,791	93
INCOFINCVBA/MSE/ ԻՆՎՈՖԻՆ	3,615,674	124
MSMEBondsSA/MSME/ՄԻԿՐՈ, ՓՈՔՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐԱՅԶԻԶ ԲՈՆԴՑ ԷՍ		
SICAV-SIF/ME1/Սինդիկատիկա-Գլոբալ Ֆայնենշյու Ինդյուսթրի Ֆանդ	412,906	107
EIB/APEX	354,733	6
SICAV-SIF/ME2/Սինդիկատիկա-ԷսԻԲԻ IV Սակրոֆայնմենտ Ֆանդ	6,244	2
BS/SME1	5,510	1
BS/SME3	1,306,385	42
EFA FIDF/SME	717,256	10
GLI/ME	30,846	2
Ընդամենը	26,152,206	1,926

		31/12/2018
Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ADB/TFP/IBA/Ասիական Չարգագման Բանկ	432,689	11
ADB/TFP/RCA/Ասիական Չարգագման Բանկ	129,575	7
BlueOrchard/MSE/Բյու Օռչարդ	1,585,808	55
DEG/SME/Դեզ	5,386,802	184
EBRD/WIB/Վերակառուցման և Չարգագման ԵվրոպականԲանկ	1,033,603	94
FINSCA/MSE/Ֆինետիկ էս Սի էլ	232,079	17
GAF/ KfW /ENERGY	70,757	11
GAF/KfW/SME	6,044,003	648
GAF/KfW/SME/ENERGY	447,132	38
GLS AI MFF/ME/ՁԻԷԼԵՍ ՕԼԹԸՐՆԸԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՆԵՐ -	141,034	121
INCOFINCVBA/MSE/ ԻՆՎՈՖԻՆ	1,004,188	16
MSMEBondsSA/MSME/ՄԻԿՐՈ, ՓՈՔՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐԱՅԶԻԶ ԲՈՆԴՑ ԷՍ	647,454	23
SICAV-SIF/ME1/Սինդիկատիկա-Գլոբալ Ֆայնենշյու Ինդյուսթրի Ֆանդ	525,550	141
SICAV-SIF/ME2/Սինդիկատիկա-ԷսԻԲԻ IV Սակրոֆայնմենտ Ֆանդ	2,516	1
Ընդամենը	17,683,190	1,367

Նագ. դրամ

Նաճախարհների տրված ամբողջագրված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների բացվածք ըստ վարկավորման ոլորտների(առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորստաների գծով պահուստները)	31/12/2019	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2018	Տոկոսային հարաբերությունը
Առողջապահություն	19,272,905	10.82	19,388,879	14.35
Գյուղատնտեսություն	1,689,151	0.95	1,132,017	0.84
Շինարարություն	8,818,464	4.95	7,738,895	5.73
Տրանսպորտ և կապ	760,809	0.43	503,186	0.37
Արևտուր	35,642,628	20.00	24,625,736	18.22
Սպառողական	74,325,304	41.71	56,919,932	42.12
Հիմնադրամային վարկեր	14,515,515	8.15	9,175,875	6.79
Մասնատրված օրոտ	11,377,898	6.39	10,556,635	7.81
Այլ	11,790,865	6.62	5,097,048	3.77
Ընդամենը	178,193,539	100	135,138,203	100

Նաճախարհների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերաբաշխումներ	31/12/2019	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2018	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	175,117,678	99.39	132,918,791	99
ԲաաՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ	27,397	0.02	77,242	0.06
-Իտալիա	27,397		77,242	-
ԵԲԲ-/ԲաաՅ/ից զածո վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ ունեցող երկրների Ուկրաինա	32,496	0.02	32,204	0.02
-Ռուսաստան	597			
-Ռուսաստան	31,899		32,204	0.03
Նաշվեզրված տոկոսներ	1,015,014	0.58	601,538	0.74
Ընդամենը	176,192,585	100	133,629,775	100

31.12.2019

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը ըստ դասակարգման փուլերի /IFRS 9/	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	70,475,703	825,211			1,542,259
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	105,730,671	676,699	136,515	47,488	308,391	276,429
Ընդամենը	176,206,374	1,501,910	136,515	47,488	1,850,650	451,556

31.12.2018

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի, փոխառությունների և արժեզրկման պահուստների բացվածք ըստ ռեզրեսիոն մոդելի ճյուղերի	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	58,929,052	877,748			
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	75,924,992.00	475,326.00	112,491.00	27,822	171,669.00	127,532.00
Ընդամենը	134,854,044.00	1,353,074.00	112,491.00	27,822.00	171,669.00	127,532.00

Մանրագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոխառություններ"

31.12.2019

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց	73,780,247	456,026	73,324,221	0.62%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր	146,478	2,534	143,944	1.73%
- 31-ից 60 օր	69,150	26,009	43,141	37.61%
- 61-ից 90 օր	69,335	24,961	44,374	36.00%
- 91-ից 180 օր	152,618	136,793	15,825	89.63%
- 180 օրից ավել	107476	96,332	11,144	89.63%
Ընդամենը	74,325,304	742,655	73,582,649	1.00%
Աճուսուր				
Ոչ ժամկետանց	35,637,766	503,455	35,134,311	1.41%
Ժամկետանց			0	
- 1-ից 30 օր	2,945	41	2,904	1.39%
- 31-ից 60 օր	1,294	485	809	
- 61-ից 90 օր	623	234	389	37.56%
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	35,642,628	504,215	35,138,413	1.41%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց	19,272,905	156,238	19,116,667	0.81%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	19,272,905	156,238	19,116,667	0.81%
Երեսօրագրություն				
Ոչ ժամկետանց	8,818,464	72,310	8,746,154	0.82%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	8,818,464	72,310	8,746,154	0.82%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց	14,504,931	41,547	14,463,384	0.29%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր	6,425	17	6,408	
- 31-ից 60 օր	3,882	2,925	957	75.35%
- 61-ից 90 օր	277	39	238	14.08%
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	14,515,515	44,528	14,470,987	0.31%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց	1,689,151	4,658	1,684,493	0.28%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր			0	#DIV/0!
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
Ընդամենը	1,689,151	4,658	1,684,493	0.28%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց	22,392,141	305,859	22,086,282	1.37%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր			0	#DIV/0!
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր	1,536,100	169,213	1,366,887	11.02%
- 180 օրից ավել	1,331	1,278	53	96.02%
Ընդամենը	23,929,572	476,350	23,453,222	1.99%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	178,193,539	2,000,954	176,192,585	1.12%

31.12.2018

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գնով աստիճան	Ջուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման աստիճան
Սպառողական				
Ընդամենը	56,461,435	206,700	56,254,735	0.37%
Ժամկետանոց`				
- 1-ից 30 օր	184,955	631	184,324	0.34%
- 31-ից 60 օր	56,659	15,175	41,484	26.78%
- 61-ից 90 օր	46,812	10,574	36,238	22.59%
- 91-ից 180 օր	98,047	76,052	21,995	77.57%
- 180 օրից ավել	72024	50,451	284,041	70.05%
Որոշումներ	56,919,932	359,583	56,560,349	0.63%
Առևտրային				
Ընդամենը	24,007,172	708,464	23,298,708	2.95%
Ժամկետանոց`				
- 1-ից 30 օր	3,319	101	3,218	3.04%
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր	256	131	125	51.17%
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Որոշումներ	24,010,747	708,696	23,302,051	2.95%
Արտադրություն				
Ընդամենը	19,388,879	369,185	19,019,694	1.90%
Ժամկետանոց`				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Որոշումներ	19,388,879	369,185	19,019,694	1.90%
Երեսարարություն				
Ընդամենը	7,738,895	703	7,738,192	0.01%
Ժամկետանոց`				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Որոշումներ	7,738,895	703	7,738,192	0.01%
Հիփոթեքային				
Ընդամենը	9,167,111	39,629	9,127,482	0.43%
Ժամկետանոց`				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր	6,804	1,508	5,296	22.16%
- 61-ից 90 օր	1960	434	1526	22.14%
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Որոշումներ	9,175,875	41,571	9,134,304	0.45%
Գյուղատնտեսություն				
Ընդամենը	1,131,363	1,159	1,130,204	0.10%
Ժամկետանոց`				
- 1-ից 30 օր	654	0.67	653.33	0.10%
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
Որոշումներ	1,132,017	1,160	1,130,857	0.10%
Այլ ոլորտներ				
Ընդամենը	16,769,604	26,501	16,743,103	0.16%
Ժամկետանոց`				
- 1-ից 30 օր	657	1	656	0.10%
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր	237	68	169	28.69%
- 180 օրից ավել	1,360	961	399	70.66%
Որոշումներ	16,771,858	27,531	16,744,327	0.16%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	135,138,203	1,508,428	133,629,775	1.12%

Օանոթագրություն 17. "Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Պետական արժեթղթեր	31/12/2019	31/12/2018
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	4,156,781	1,173,720
Պետական գանձապետական պարտատոմսերի պահուստ		
Ընդամենը	4,156,781	1,173,720

Հազ. դրամ

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	31/12/2019		31/12/2018	
	ցուցակված	յցուցակված	ցուցակված	յցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	600,091		1,034,529	
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		83,971		83,971
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	600,091	83,971	1,034,529	83,971
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (հնարավոր կորուստների պահուստ)				
Չուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ	600,091	83,971	1,034,529	83,971

Հազ. դրամ

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	31/12/2019		31/12/2018	
	ցուցակված	յցուցակված	ցուցակված	յցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		5,856		5,798
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	5,856	-	5,798
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	4,756,872	89,827	2,208,249	89,769

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները 31.12.2019թ.-ի դրությամբ

Հազ. դրամ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակցության ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	5,856	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	60,716	6.20
ԱՔՌԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	23,255	4.58
Ընդամենը				89,827	

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այդ գործիքների իրական արժեքը ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեգրվման գծով պահուստի գումարը:

Օանոթագրություն 17.1 "Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր"

Հազ. դրամ

	31/12/2019	31/12/2018
Ակտիվ		
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	26,984,273	21,400,762
Այդ թվում		
Սեփական գրավադրված արժեթղթեր	20,180,825	17,454,208
Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված գրավադրված արժեթղթեր	6,803,448	3,946,554
Գրավադրված արժեթղթերի պահուստ		
Ընդամենը	20,180,825	17,454,208
Ռեպո համաձայնագրով ներգրավված միջոցներ	25,623,028	20,519,048

Օանոթագրություն 18. "Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ"

	31/12/2019	31/12/2018
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	480,260	
Ընդամենը	480,260	-

Օանոթագրություն 19. "Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 20. "Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ"

Հոդվածի անվանումը	Հոդ, շեքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակ.հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Հիմնական միջոցների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	7,385,387	2,983,545	711,497	2,345,403	676,494	377,404	14,479,730
Ավելացում	81	566,273	77,599	176,029	308,814	78,011	1,206,807
Օտարում	(299,185)	(1,049)	(34,123)	(5,511)			(339,868)
Դուրս գրում		(153,426)		(208,877)		(9,000)	(371,303)
Վերախմբավորում	973,764	45,288		(41,650)	(973,697)		3,705
Վերագնահատում*	485,717						485,717
Օտարում (վերագնահատ*)	(31,014)						(31,014)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում	(151,505)						(151,505)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում (վերագնահատումից)	(300,847)						(300,847)
Հիմնական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	8,062,398	3,440,631	754,973	2,265,394	11,611	446,415	14,981,422
Կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	468,449	1,881,819	271,682	1,435,171	-	91,754	4,148,875
Ավելացում	208,273	267,692	85,001	184,950		22,990	768,906
Օտարում	(13,340)	(121,728)	(19,428)	(18,977)		(1,157)	(174,630)
Վերախմբավորում	3	83		3,621			3,707
Օտարում (վերագնահատ*)	(1,407)						(1,407)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում	(151,504)	(30,365)		(183,630)			(365,499)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում (վերագնահատումից)	(300,847)						(300,847)
Կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	209,627	1,997,501	337,255	1,421,135	-	113,587	4,079,105
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	7,852,771	1,443,130	417,718	844,259	11,611	332,828	10,902,317
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,916,938	1,101,726	439,815	910,232	676,494	285,650	10,330,855

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների գծով մաշվածության ծախս **589,016**
 1,357,922

Ընդամենը հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն ծախսեր

Հիմնական միջոցների վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից համաձայն շուկայական և եկամտային մոտեցումների: Վերագնահատումից աճը վերագրվել է սեփական կապիտալի վերագնահատման պահուստին :

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ գծով կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	293,918	392,213	180	29,771	-	716,082
Ավելացում	7,368	24,794	26	781	60,000	92,969
Վերահամբավորում						-
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	301,286	417,007	206	30,552	60,000	809,051
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	53,817	140,544	53	15,075	-	209,489
Ավելացում	26,004	44,633	16	3,080		73,733
Օտարում						-
Վերահամբավորում	(7)			8		1
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2019	79,814	185,177	69	18,163	-	283,223
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	221,472	231,830	137	12,389	60,000	525,828
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	240,101	251,669	127	14,696	-	506,593

31.12.2019թ. դրությամբ բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր Գործառնական օր» ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 750 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 0 դրամ:

Ընդամենը հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր **1,431,655.00**

Ծանոթագրություն 21. "Այլ ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	31/12/2019	31/12/2018
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	139,422	78,470
Ընդամենը	139,422	78,470
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(1,425)	(805)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	137,997	77,665
Ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ղեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	59	65
Ղեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	89	37
Կանխավճարներ մատակարարներին	500,678	626,051
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	6,304	1,600
Այլ ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	51,235	60,341
Ընդամենը	558,365	688,094
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(5,584)	(6,881)
Ընդամենը	552,781	681,213
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	302,344	373,018
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	226,773	133,223
Այլ ակտիվներ	62,917	63,975
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(5,849)	(3,532)
Ընդամենը	586,185	566,684
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,276,963	1,325,562

Ծանոթագրություն 22. "Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31/12/2019	31/12/2018
ՀՀ բանկերի	1,735	1,749
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	20,793	6,944
Հաշվեցրված տոկոսներ		
Ընդամենը	22,528	8,693
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	11,513,391	12,875,437
Այլ	406	1,742
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	2,132,224	1,235,563
Այլ	64,583	67,268
Հաշվեցրված տոկոսներ	22,427	44,626
Ընդամենը	13,733,031	14,224,636
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,224,818	1,076,850
Վարկեր և ավանդներ	30,175,038	18,060,114
Այլ	75,567	47,876
Հաշվեցրված տոկոսներ	628,688	667,622
Ընդամենը	32,104,111	19,852,462
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	45,859,670	34,085,791

Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	Օրգանի	Արժույթ	Ժամկետ	30/09/2019	Արժույթ	Ժամկետ	31/12/2018
Անխախտ Ձարգազման Բանկ	ADB/TFP/RCA				USD	1 տարուց սակաս	1,482,058
Բլուօռչարդ	BlueOrchard/MSE				USD	1-3 տարի	812,081
Ռեզ	DEG/SME	USD	1-7 տարի	4,926,242	USD	1-7 տարի	4,966,974
Անուստրոգման և Ձարգազման եվրոպական Բանկ	EBRD/WB	AMD	1-5 տարի	5,809,609	AMD	1-5 տարի	962,371
Վերակառուցման և Ձարգազման եվրոպական Բանկ	EBRD/TFP/RCA	EUR	1 տարուց սակաս	1,266,267			
Ի ԷՖ ԷՖ Ֆանդերի Ինստիտուտի Ռեզ Ֆանդ	EFA FIDF/SME	USD	1-3 տարի	1,195,435	USD	1-3 տարի	1,201,566
Ֆինհոլդ Էս Սի Էլ	FINSCA/SME				USD	1-3 տարի	483,327
Գլոբալ Ինիշիատիվ Ինվեստմենտս	GLI/IME				USD	1-3 տարի	2,406,903
Գլոբալ Ինիշիատիվ Ինվեստմենտս	GLI/IME	USD	1-4 տարի	1,456,627	USD	1-4 տարի	1,470,077
ՋԻԼԼԱՍ ՕՒԹԵՐՆԵՐԿ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍԻ - ՍԻՎԻԼԻԱԼԱՆԶԻՆԴՆ	GLS AI MFF/IME	USD	1-3 տարի	488,332	USD	1-3 տարի	491,100
Ինդիվիդուալ Ինվեստմենտ Ինիշիատիվ	INCOFINCVB/AMSE	USD	1-4 տարի	3,195,115	USD	1-4 տարի	4,841,134
Ինդիվիդուալ Ինվեստմենտ Ինիշիատիվ	Incofin CVSO CVBA-SOMSE	USD	1-4 տարի	1,489,381			
Գլոբալ Ինիշիատիվ Ինվեստմենտս	FMO/MSME/RETAIL	USD	1-5 տարի	9,545,039			
ՄԻՎԻՄ ՓԻՔԻ Լ ՍԻՋԻՆ ԷՆՎԵՍՏՄԵՆՏՆԵՐ ԲՆԼՆԻՑ ԷՍ ԷՅ	MSMEBondsSA/MSME				USD	1-3 տարի	1,523,831
ՄԻՎԻՄ ՓԻՔԻ Լ ՍԻՋԻՆ ԷՆՎԵՍՏՄԵՆՏՆԵՐ ԲՆԼՆԻՑ ԷՍ ԷՅ	MSMEBondsSA/MSME				USD	1-3 տարի	899,136
Սիմբիոտիկա-ԷՎԻԷ ԻՎ Ինվեստմենտ Գրուպ	SICAV-SIF/IME1	AMD	1-4 տարի	2,039,581	AMD	1-4 տարի	2,031,307
Սիմբիոտիկա-Գլոբալ Ֆայնենցիալ Ինվեստմենտ Գրուպ	SICAV-SIF/IME2	AMD	1-4 տարի	509,895	AMD	1-4 տարի	507,826
Սիմբիոտիկա Սիդո (Լուրսա)-Ռուսիանա Ինիշիատիվ Ինվեստմենտ Գրուպ	HIFF/MSME	AMD	1-4 տարի	239,197			
Սիմբիոտիկա Սիդո (Լուրսա)- Գլոբալ Ֆայնենցիալ Ինվեստմենտ Գրուպ	GFF/MSME	AMD	1-4 տարի	239,197			
Սիմբիոտիկա Սիդո (Լուրսա)- ԷՎԻԷ Ինվեստմենտ Գրուպ VII	SEBMFV/MSME	AMD	1-4 տարի	1,913,576			
Անուստրոգման և Ձարգազման Բանկ (ԱՏԱՏԲ)	BS/SME3	USD	1-5 տարի	2,394,445			
ԸՆԴԱՄԵՆԻ				36,707,938			24,059,690

Տանրագրություն 22.3 Հետզման պայմանագրեր

Հետզման պայմանագրեր	31/12/2019	31/12/2018
Հետզման պայմանագրերի հիմնադրամային կազմակերպությունների հետ	25,623,028	20,166,042
Հետզման պայմանագրերի համախառնների հետ		353,006
ԸՆԴԱՄԵՆ	25,623,028	20,519,048

Ծանոթագրություն 23. "Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31/12/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	19,477,883	18,345,584
Ժամկետային ավանդներ	8,714,057	4,375,585
Այլ	817,179	305,499
Հաշվարկված տոկոսներ	308,993	148,719
Ընդամենը	29,318,112	23,175,387

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31/12/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	325,192	470,687
Ժամկետային ավանդներ	26,376	-
Այլ	2	222
Հաշվարկված տոկոսներ	651	20
Ընդամենը	352,221	470,929

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	31/12/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	980,188	564,501
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	11,229	7,487
Հաշվարկված տոկոսներ	-	19
Ընդամենը	991,417	572,007

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31/12/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	19,539,280	18,123,242
Ժամկետային ավանդներ	55,895,793	47,735,780
Այլ	628,773	512,359
Հաշվարկված տոկոսներ	1,011,140	710,712
Ընդամենը	77,074,986	67,082,093

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31/12/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	956,715	830,005
Ժամկետային ավանդներ	2,997,375	3,630,299
Այլ	1,724,391	37,166
Հաշվարկված տոկոսներ	59,270	30,882
Ընդամենը	5,737,751	4,528,352

Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	113,474,487	95,828,768
--	--------------------	-------------------

31.12.2019թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 4.791.467 հազ. ՀՀ դրամ
 31.12.2019թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից սառեցված գումար 1.635.627 հազ. դրամ:

Ծանոթագրություն 23.1 "Ստորադաս փոխառություն"

Բանկը 31.12.2019 թ դրությամբ ունի ստորադաս փոխառության մնացորդ՝ 719787 դրամ:

Ծանոթագրություն 24. "Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր"

	31/12/2019	31/12/2018
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	4,452,356	2,060,960
Ընդամենը	4,452,356	2,060,960

Ծանոթագրություն 25. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	31/12/2019	31/12/2018
Ածանցյալ գործիքներ		
Սվովի	6,207	
Ֆորվարդ		
այլ		
Ընդամենը	6,207	-

Ծանոթագրություն 26. "Վճարվելիք գումարներ"

Հազ. դրամ

Վճարվելիք գումարներ	31/12/2019	31/12/2018
Շահաբաժիններ	385,694	235,498
Ավանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	47,974	44,882
Ընդամենը	433,668	280,380

Ծանոթագրություն 27. "Այլ պարտավորություններ"

Հազ. դրամ

Այլ պարտավորություններ	31/12/2019	31/12/2018
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	57,332	51,610
ԱԱՀ-ի գծով	5,503	1,740
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	225,596	198,582
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	817,804	669,236
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	115,909	61,540
Այլ պարտավորություններ	604,060	243,560
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	1,826,204	1,226,268

Ծանոթագրություն 28. "Կանոնադրական կապիտալ"

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 25,635,343 հազ. դրամ, այն ներառում է 1,852,533 հատ սովորական բաժնետոմս 10400 դրամ անվանական արժեքով և 424,600 հատ արտոնյալ բաժնետոմս 15,000 դրամ անվանական արժեքով: Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Հազ. դրամ

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուրբհայան Սարիբեկ Այբերտի	5,457,078	28.32%	
Սուրբհայան Խաչատուր Այբերտի	3,138,533	16.29%	
Սուրբհայան Էդուարդ Այբերտի	2,053,158	10.66%	
Սուրբհայան Ռոբերտ Այբերտի	3,251,217	16.88%	

Արտոնյալ բաժնետոմս ունեցող բաժնետերերն իրավունք ունենալու մասնակցել Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով՝ օրենքով և բանկի կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում:
բ/ ստանալ եռամսյակային վճարներ(շահութաբաժիններ),գ/ ստանալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ օրենքով սահմանված ցանկացած տեղեկատվություն,
դ/ ստանալ Բանկի գույքի իր հասանելիք մասը Բանկի լուծարման դեպքում:

Ծանոթագրություն 29. "Մեֆիական կապիտալի այլ տարրեր"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. "Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները 31.12.2019թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում: Բանկի հարկային պարտավորությունները 31.12.2019թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները Հազ. դրամ

	31/12/2019	31/12/2018
Զօգտագործված վարկային գծեր	6,092,716	17,900,458
Տրամադրված երաշխիքներ	5,979,486	3,599,016
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(100,560)	(61,891)

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Հազ. դրամ

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթի համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		651,333
1-5 տարի		2,188,509
5 տարուց ավելի		141,150
Ընդամենը	0	2,980,992

Ծանոթագրություն 31. "Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ"

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի ղեկավարամենտի, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Հազ. դրամ

Բանկի հետ կապված կողմերին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	31/12/2019	31/12/2018
Բանկի բաժնետեր	2,958,344	2,664,389
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	127,519	138,134
Ֆինանսական կազմակերպություն	50,145	67,482
Ընդամենը	3,136,008	2,870,005
Տոկոսային եկամուտ	301,095	298,477

Բանկի հետ կապված կողմերից ներգրավված միջոցներ	31/12/2019	31/12/2018
Բանկի բաժնետեր	662,997	4,059,544
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	85,719	446,312
Ֆինանսական կազմակերպություն	190,942	177,455
Ընդամենը	939,658	4,683,311
Տոկոսային ծախս	27,045	597,568

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	31/12/2019	31/12/2018
Բանկի խորհրդին	283,966	197,424
Աշխատավարձ	268,066	184,716
Պարգևատրում	15,900	12,708
Բանկի գործադիր մարմնին	375,836	323,666
Աշխատավարձ	346,950	298,080
Պարգևատրում	28,886	25,586
Բանկի ներքին աուդիտին	95,988	91,720
Աշխատավարձ	88,286	85,668
Պարգևատրում	7,702	6,052
Ընդամենը	755,790	612,810

1) Վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանում

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) Վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Չուգակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

Ի հավելումն վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Մթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի Ս%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի սննկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,
8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Մթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շուկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) վարկային ռիսկի թուլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական.

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- ✓ ըստ տնտեսության ճյուղի,
- ✓ ըստ տարածաշրջանի,
- ✓ ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- ✓ ըստ վարկերի ժամկետների,
- ✓ ըստ գրավների և այլն:

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

31/12/2019					Հազ. դրամ
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	39,543,670	3,303,175	928,587	105,868	43,881,300
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	51,728				51,728
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	13,419,452	171,087	357,267	4,737	13,952,543
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	6,222,111				6,222,111
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	18	4,398			4,416
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	176,159,877	5,373	27,335		176,192,585
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանվող արժեքներ	4,840,843		5,856		4,846,699
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	20,180,825				20,180,825
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	480,260				480,260
Այլ ակտիվներ	137,366		1,095		138,461
Ընդամենը ակտիվներ	261,036,150	3,484,033	1,320,139	110,605	265,950,928

31.12.2018					Հազ. դրամ
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	35,483,934	591,436	1,936,668	146,007	38,158,045
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,758,103	1,908,354	500,741	8,752	13,175,950
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	3,882,703				3,882,703
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	17,468				17,468
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	133,520,756	32,141	76,878		133,629,775
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	17,454,208				17,454,208
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանվող արժեքներ	2,292,220		5,798		2,298,018
Այլ ակտիվներ	128,207		1,173		129,380
Ընդամենը ակտիվներ	203,537,599	2,531,931	2,521,258	154,759	208,745,547

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

ՀՀ մարզեր	Հազ. դրամ	
	31/12/2019	31/12/2018
Երևան	120,563,568	96,700,731
Արագածոտն	2,109,613	7,759,921
Արարատ	8,163,889	6,261,967
Արմավիր	5,231,239	4,658,632
Գեղարքունիք	5,861,768	4,127,286
Լոռի	7,707,320	3,589,993
Կոտայք	11,816,476	3,349,154
Շիրակ	5,753,548	2,427,589
Սյունիք	4,138,718	1,658,197
Վայոց Ձոր	1,332,659	1,294,250
Տավուշ	1,193,252	956,980
Արցախ	2,320,534	845,075
Ընդամենը	176,192,585	133,629,775

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

1) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազացնում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջել վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

2) Հարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 31.12.2019թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 8.31%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքերում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 31.12.2019թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 178.193.539 հազ. դրամ: Փուլ 2, փուլ 3 գնացած վարկերի ծավալը 31.12.2019թ-ի դրությամբ կազմել է 499.044 հազ. դրամ:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին:

5) 2019թ IV եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 127,253,465 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 151,423,176 հազ. դրամ: Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2019թ IV եռամսյակում կազմել է 12,878,370 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 10,351,038 հազ. դրամ:

6) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հատուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցույթների մասին հայտարարությունները տեղակայվում են զանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշիռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշիռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամադրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանման՝ վարկերի մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիտորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային մասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:

Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և այլն):

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փուլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

0

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիտորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը նրա հետ առնչվող /մատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

Շուկայական ռիսկ

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժույթային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժույթային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժույթային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժույթային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժույթային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժույթային դիրքերի և արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Հազ. դրամ

Հաշվետու ժամանակաշրջան	USD	GBP	EUR	CHF	KZT	AED	RUB	GEL	XAU	Համայնում VAR
2019թ. III եռ.	1,231.75	92.76	1,718.09	39.61	37.28	1.77	849.15	278.93	23.76	3,159.93
2019թ. IV եռ.	1,419.70	162.03	225.33	64.73	34.06	1.53	518.39	304.37	14.79	1,750.03
ս6/նվագում	187.94	69.27	-1,492.76	25.13	-3.22	-0.25	-330.76	25.44	-8.97	-1,409.90

Ներկայացվում է բանկի արտաբյուջայի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

31/12/2019

Հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Շեղումներ
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,096,489	10,204,945	5,941,477	1,552,597	85,793	43,881,300
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտրեր և հուշարձաններ	443				51,285	51,728
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	2,508,325	5,013,892	6,241,301	189,025		13,952,543
Հավաքարձ հետզման պայմանագրեր	5,775,586	446,525				6,222,111
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	4,416					4,416
Հաճախորդներին տրված անդրտիգացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	100,848,096	59,253,818	16,035,097	55,574		176,192,585
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմուտ ֆին. ակտիվներ	4,351,769	440,819	54,111			4,846,699
Հետզման պայմանագրով գրավառված ամբողջություն	20,180,825					20,180,825
Մտրտված հաշվառված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		480,260				480,260
Այլ ակտիվներ	130,747	4,754	2,135	49	776	138,481
Շեղումներ ակտիվներ	159,896,898	75,845,013	28,274,120	1,797,245	137,854	265,950,928
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	20,645,443	10,426,766	14,732,825	53,603	1,033	45,859,670
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ակտիվներ	10,544,794	24,896,877	1,266,267			36,707,938
ՀՀ կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված մատեր	9,306,047					9,306,047
Հետզման պայմանագրեր	25,431,006	192,022				25,623,028
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	61,929,438	44,292,833	5,863,840	1,571,026	17,350	113,474,487
Ստորադաս փոխառություն	719,787					719,787
Շեղումներ հարևան անոմ պարտավորություն	325,303					325,303
Բանկի կողմից թողարկված ամբողջություն	1,016,771	3,435,585				4,452,356
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ	6,207					6,207
Վճարված հարկեր	433,668					433,668
Հետաձգված հարկեր և այլ պարտավորություններ	1,027,172					1,027,172
Այլ պարտավորություններ	1,760,681	57,889	6,775	810	49	1,826,204
Շեղումներ պարտավորություններ	133,146,317	83,301,872	21,869,707	1,625,439	18,432	239,761,867
Հաշվեկշռային բաց դիրք	26,750,379	(7,456,959)	6,804,414	171,806	119,422	26,189,061
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն						
Համախառն մարվող արժույթային անոնցյալներ	62,379	6,636,724	(6,850,065)	1,377	(62,205)	(1,790)
Ցուտ դիրք	26,812,758	(620,235)	(245,651)	173,183	67,217	26,187,271

31/12/2018

	ՀՀ դրամ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Շեղումներ
Ակտիվներ						
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,409,916	7,288,803	10,096,619	1,295,801	66,906	38,158,045
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	2,142,576	9,176,666	1,404,248	452,424	36	13,175,960
Հավաքարձ հետզման պայմանագրեր	3,681,119	201,584				3,882,703
Հաճախորդներին տրված անդրտիգացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	71,471,900	56,944,494	5,196,546	16,835		133,629,776
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	17,468					17,468
Հաճախորդներին տրված անդրտիգացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	1,677,294	620,724				2,298,018
Հետզման պայմանագրով գրավառված ամբողջություն	17,454,208					17,454,208
Այլ ակտիվներ	122,879	3,108	3,373	20		129,380
Այլ ակտիվներ	116,977,360	74,235,379	16,700,786	1,765,080	66,942	208,745,547
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	13,809,185	16,449,077	3,677,240	149,094	1,195	34,085,791
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ակտիվներ	3,333,997	20,725,693				24,059,690
ՀՀ կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված մատեր	6,055,317					6,055,317
Հետզման պայմանագրեր	20,204,342	314,706				20,519,048
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	46,307,832	42,176,826	5,826,961	1,488,309	28,840	95,828,768
Ստորադաս փոխառություն	705,853	2,676,296				3,382,149
Շեղումներ հարևան անոմ պարտավորություն	273,836					273,836
Բանկի կողմից թողարկված ամբողջություն	102,880	1,958,080				2,060,960
Վճարված հարկեր	280,380					280,380
Հետաձգված հարկեր և այլ պարտավորություններ	849,982					849,982
Պահուսներ	61,891					61,891
Այլ պարտավորություններ	322,484	181,064	26,605	55,327		586,480
Այլ պարտավորություններ	92,307,979	84,481,742	9,530,806	1,692,730	30,035	188,043,292
Հաշվեկշռային բաց դիրք	23,869,381	(10,246,363)	7,169,980	72,350	36,907	20,702,265
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն						
Համախառն մարվող արժույթային անոնցյալներ	(2,040,328)	9,400,298	(7,364,942)	145,120	(122,680)	17,488
Բաց դիրք	21,629,053	(848,065)	(194,962)	217,470	(85,773)	20,719,723

* "I" խմբի արտաբյուջայի" կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտր և Մետաղական հաշիվ

** "II" խմբի արտաբյուջայի" կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, KZT, Կրացական լարի, ՄԱԷ դիրխամ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսքալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2019թ. IV եռամսյակի միջին կուտակային դիսքալանսը (տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 27,333,478 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 19,536,322 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով աճելով 7,797,157 հազ. դրամով կամ 39.9%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2019թ. IV եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսքալանսը 2019թ. IV եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով աճել է 3,033,895 հազ. դրամով կամ 12.5%-ով:

Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2019թ. IV եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, աճել է 1.4 տոկոսային կետով՝ կազմելով 115.0%՝ 2018թ. IV եռամսյակի 113.5% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն՝ 2019թ. IV եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 115.0%-ը:

Ակտիվների դյուրացիան 2019թ. IV եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.680 տարի (2018թ. IV եռամսյակի վերջի 1.467 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.213 տարով կամ 14.5%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.742 տարի) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.062 տարով կամ 3.6%-ով:

Պարտավորությունների դյուրացիան 2019թ. IV եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.979 տարի (2018թ. IV եռամսյակի վերջի 0.825 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.154 տարով կամ 18.7%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.904) նշված ցուցանիշն աճել է 0.076 տարով կամ 8.4%-ով:

Գյուրացիայի ճեղքվածքը 2019թ. IV եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.784 (2018թ. IV եռամսյակի վերջի 0.712-ի դիմաց)՝ աճելով 0.072-ով կամ 10.1%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.871) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.087-ով կամ 10%-ով:

**Փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներ և պարտավորություններ
31.12.2019թ.**

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, - վարկեր	4,797,000		4,797,000			6,732,107				2,440,350		
Ընդամենը	4,797,000	-	4,797,000	-	-	6,732,107	-	-	-	2,440,350	-	-
Զուտ դիրք	(4,797,000)	-	(4,797,000)	-	-	(6,732,107)	-	-	-	(2,440,350)	-	-

31/12/2018

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը												
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում												
- վարկեր				10,101,728		4,231,924		101,104				
Ընդամենը	-	-	-	10,101,728	-	4,231,924	-	101,104	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(10,101,728)	-	(4,231,924)	-	(101,104)	-	-	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2019թ.		Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2018թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Ակտիվներ				
Մնացորդներ շահույթից	4.1		4.60	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	6.6	1.2	7.70	2.60
- միջբանկային վարկեր		1.8	0.00	2.60
- միջբանկային ռեառ	6.2		6.70	0.00
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	13.1	8.5	12.05	6.24
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	10.4	7.0	11.50	5.60
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7.4	3.5	7.90	4.80
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	5.3	3.5	5.09	3.80

3) մոդելների նկարագրությունը
Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այսուհետ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մոդելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Համաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ ելնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելի" ("GAP մոդել") և "Դյուրացիայի մոդելի" կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել արտարժույթի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Հաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մոդելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքներով,
2. տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույքի նկատմամբ գնահատվում է "Ճեղքվածքի հարաբերակցություն" ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մոդելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մոդելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույքի տատանմամբ) տարբերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույքների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույքի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխուն տոկոսադրույքների տատանումները և դիմամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխուն տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Հաշվի առնելով տոկոսադրույքների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մոդելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես սովորական կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործռններով (սովյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ✓ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դիմամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության
- ✓ հնարավոր կորուստների գնահատում,
- ✓ հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ✓ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- ✓ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կոռուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են՝ սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շոկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդը, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շոկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ

5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

Ծանոթագրություն 33. "Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն"

Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12 % ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

	Հազ դրամ	
	31.12.2019	31.12.2018
Կանոնադրական կապիտալ	25,635,343	22,266,343
Էմիսիոն եկամուտ/վնաս		
Պահուստներ	8,176,540	7,374,540
Գլխավոր պահուստ	3,105,000	3,000,000
Վերագնահատման պահուստներ	5,071,540	4,374,540
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	5,595,244	3,550,947
Ընդամենը կապիտալ	39,407,127	33,191,830

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող							
2019թ.	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	26,906,529	6,490,827	33,397,356	200,970,617	2,619,987	14.99	12
Փետրվար	27,000,876	6,639,226	33,640,102	205,658,127	2,607,664	14.79	12
Մարտ	27,492,103	6,412,428	33,904,531	198,991,611	2,842,016	15.23	12
Ապրիլ	29,302,537	5,485,391	34,787,928	204,535,057	3,161,462	15.07	12
Մայիս	29,498,890	5,544,102	35,042,992	209,511,352	3,006,944	14.94	12
Հունիս	29,440,126	5,232,053	34,672,179	214,690,443	3,068,754	14.43	12
Հուլիս	29,762,699	5,240,248	35,002,947	218,686,263	3,202,317	14.27	12
Օգոստոս	29,945,421	5,207,962	35,153,383	217,533,085	3,245,905	14.37	12
Սեպտեմբեր	29,939,704	5,210,441	35,150,145	220,551,631	3,538,605	14.06	12
Հոկտեմբեր	30,301,115	5,399,116	35,700,231	223,043,306	3,555,438	14.13	12
Նոյեմբեր	30,583,690	5,613,799	36,197,489	225,486,114	3,510,113	14.21	12
Դեկտեմբեր	30,883,065	6,025,603	36,908,668	230,406,499	3,543,771	14.20	12
Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող							
2018թ.	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	22,237,931	8,895,172	31,133,103	162,604,603	2,964,793	16.62	12
Փետրվար	22,372,558	8,949,023	31,321,581	164,993,021	2,881,752	16.57	12
Մարտ	22,394,302	8,957,721	31,352,023	167,283,611	2,932,572	16.35	12
Ապրիլ	22,477,933	8,991,173	31,469,106	171,626,878	3,114,747	15.93	12
Մայիս	22,564,866	9,025,947	31,590,813	2,002,215,011	2,895,764	1.56	12
Հունիս	24,486,179	8,024,985	32,511,164	178,105,489	2,931,788	16.05	12
Հուլիս	25,608,927	7,454,226	33,063,153	176,320,294	2,947,230	16.46	12
Օգոստոս	25,832,738	7,611,498	33,444,236	177,374,129	2,849,681	16.63	12
Սեպտեմբեր	25,916,416	7,386,936	33,303,352	182,523,604	2,664,827	16.27	12
Հոկտեմբեր	25,965,103	7,455,384	33,420,487	187,015,180	2,647,373	15.98	12
Նոյեմբեր	26,177,739	7,361,071	33,538,810	190,171,448	2,537,621	15.87	12
Դեկտեմբեր	26,735,335	6,758,956	33,494,291	196,080,641	2,554,422	15.41	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

31.12.2019թ. դրությամբ

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	78,415,645	168,025		-
10%	6,354,723			635,472
20%	1,485,381			297,076
30%	173,384			52,015
35%	4,453,563			1,558,747
50%	1,052,767			526,384
75%	34,778,809	392,985		26,378,846
100%	91,217,941	2,656,117	120,295	93,994,353
110%	366,876	83,192		495,075
150%	66,543,588	5,937,176	19,953	108,751,076
200%	2,515,838			5,031,676
Ընդամենը	287,358,515	9,237,495	140,248	237,720,719

31.12.2018թ. դրությամբ

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	65,560,897	234,483		-
10%	3,812,100			381,210
20%	967,429			193,486
30%	310,033		30,728	102,228
35%	3,114,295			1,090,003
50%	1,949,936			974,968
75%	1,477,748			1,108,311
100%	89,319,445	4,762,189		94,081,634
110%				-
150%	60,349,814	5,799,547	145,407	99,442,152
Ընդամենը	226,861,697	10,796,219	145,407	197,373,992

Ծանոթագրություն 34. "Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք"

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՖՀՄՄ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ և պատրաստակամ կողմերի միջև "պարզած ձեռքի հեռավորության" գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

31.12.19թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում.

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխառություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառուն, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն գեղչի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

31.12.19թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. "Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 36. "Ապաճանաչում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 37. "Գրավադրված ակտիվներ"

31.12.19թ. դրությամբ բանկը ունի 731,394 հզ. գրավադրված պետական արժեթուղթ :

Ծանոթագրություն 38. "Ընդունված գրավ"

31.12.2019թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

Գրավի տեսակ	31/12/2019		31/12/2018	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	64,325,869	255,489,504	52,110,663	210,104,952
Ավտոմեքենա	1,973,902	6,729,810	1,660,810	6,192,910
Սարքավորում	2,610,794	14,473,114	1,663,811	5,967,455
Պատրաստի արտադրանք	3,853,768	9,832,500	1,181,078	5,188,986
Երաշխավորություն	64,398,317	282,953,283	40,268,615	197,344,316
Դրամական միջոցներ	1,928,527	4,656,327	556,889	964,047
Ոսկյա իրեր	12,532,032	15,177,389	9,417,962	11,398,065
Այլ արժեթղթեր	267,710	637,362	287,512	773,543
Այլ գրավ	11,503,009	23,857,258	15,787,642	22,179,624
Գրավ առկա չէ	14,799,611		12,203,221	
Ընդամենը	178,193,539	613,806,547	135,138,203	460,113,898

Ծանոթագրություն 39 "Պարտավորությունների չկատարում/խախտում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Բանկի վարչության նախագահ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան